IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

Komisja Gospodarki i Rozwoju

■ **Podkomisji stałej do spraw rozwoju gospodarczego (nr 6)**

z dnia 8 marca 2023 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Gospodarki i Rozwoju

– podkomisji stałej do spraw rozwoju gospodarczego (nr 6)

8 marca 2023 r.

Podkomisja stała do spraw rozwoju gospodarczego, obradująca pod przewodnictwem posła **Wiesława Buża (Lewica)**, przewodniczącego podkomisji, wysłuchała:

– informacji o realizacji rządowego Programu „Pomoc dla sektorów energochłonnych związana z nagłymi wzrostami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej w 2022 roku".

W posiedzeniu udział wzięli: **Artur Michalski** zastępca prezesa zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wraz ze współpracownikami, **Marlena Tryka** dyrektor Departamentu Innowacji i Polityki Przemysłowej Ministerstwa Rozwoju i Technologii wraz ze współpracownikami, **Jędrzej Jabłoński** główny specjalista w Biurze Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców oraz **Janusz Turski** dyrektor generalny Stowarzyszenia Papierników Polskich.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Katarzyna Gadecka** i **Ziemowit Uździcki** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Wiesław Buż (Lewica):

Szanowni państwo, minęła 11.00, trochę poczekaliśmy, bo słyszałem, że ktoś jeszcze do nas dociera, ale już więcej nie będziemy czekać.

Otwieram posiedzenie podkomisji stałej do spraw rozwoju gospodarczego. Witam serdecznie członków podkomisji oraz szanownych gości. Witam pana Artura Michalskiego, zastępcę prezesa zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej…

Doradca w Departamencie Transformacji Energetyki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Rafał Kręcisz:

Nazywam się Rafał Kręcisz. Pan prezes już jedzie, za chwilę będzie.

Przewodniczący poseł Wiesław Buż (Lewica):

Dobrze, dziękuję bardzo.

Witam panią Marlenę Trykę, dyrektor Departamentu Innowacji i Polityki Przemysłowej w Ministerstwie Rozwoju i Technologii wraz ze współpracownikami. Dzień dobry. Witam pana Jędrzeja Jabłońskiego, głównego specjalistę w Biurze Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców. Dzień dobry. Witam również przedstawicieli Polskiego Związku Przemysłu Motoryzacyjnego i Stowarzyszenia Papierników Polskich oraz pozostałych gości i posłów.

Dzisiaj mamy rozpatrzyć informację o realizacji rządowego Programu „Pomoc dla sektorów energochłonnych związana z nagłymi wzrostami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej w 2022 roku". Bardzo proszę, czy są uwagi do porządku dziennego posiedzenia? Nie ma. Stwierdzam, że podkomisja przyjęła porządek dzienny, więc przystępujemy do jego realizacji.

Wobec tego bardzo proszę o zabranie głosu, może teraz… Kto z państwa, w kolejności, proszę zadecydować… Pani?

Dyrektor Departamentu Innowacji i Polityki Przemysłowej Ministerstwa Rozwoju i Technologii Marlena Tryka:

Dobrze. To może ja zacznę, jeśli można.

Przewodniczący poseł Wiesław Buż (Lewica):

Bardzo proszę, pani Marleno.

Dyrektor Departamentu Innowacji i Polityki Przemysłowej MRiT Marlena Tryka:

Dobrze. Mam nadzieję, że mnie słychać, chociaż chyba…?

Przewodniczący poseł Wiesław Buż (Lewica):

Słychać. Bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Innowacji i Polityki Przemysłowej MRiT Marlena Tryka:

Dobrze, dziękuję bardzo.

Przechodząc już do informacji w zakresie realizacji rządowego programu pod nazwą „Pomoc dla sektorów energochłonnych związana z nagłymi wzrostami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej w 2022 roku", chcielibyśmy przekazać, że nabór wniosków w ramach tego programu został uruchomiony 9 lutego i zakończył się w dniu 22 lutego. Obecnie trwa procedura oceny tych wniosków przez operatora programu, czyli Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Celem programu jest udzielanie wsparcia przedsiębiorstwom energochłonnym, w przypadku których prowadzenie działalności gospodarczej jest zagrożone z uwagi na dynamiczny wzrost kosztów zakupu energii elektrycznej i gazu ziemnego oraz którzy są narażeni na spadek konkurencyjności w stosunku do podmiotów działających w innych krajach, gdzie obowiązują podobne środki pomocowe. Łączna pula środków na dofinansowanie dla przedsiębiorstw w ramach tego programu wynosi 5 064 178 tys. zł. Uprawnieni przedsiębiorcy, tak jak powiedziałam, mieli czas na składanie wniosków do 22 lutego. W programie mogły wziąć udział przedsiębiorstwa, które prowadziły działalność przez cały okres od lutego do grudnia ubiegłego roku oraz co najmniej jeden miesiąc w roku 2021. Musiały być to firmy energochłonne, co w przypadku tego programu oznaczało, że poniosły koszty zakupu gazu oraz energii elektrycznej, które łącznie stanowiły co najmniej 3% wartości produkcji firmy w 2021 roku albo co najmniej 6% w pierwszym półroczu 2022 roku oraz w których co najmniej 50% przychodu lub wartości produkcji powstało w okresie referencyjnym, czyli od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku, oraz w okresie kwalifikowalnym, czyli od 1 lutego do 31 grudnia 2022 roku i pochodziło z działalności w jednej lub wielu podklasach PKD, które zostały wskazane w części 17 programu. O rekompensaty związane ze wzrostem cen energii i gazu mogły ubiegać się duże przedsiębiorstwa, natomiast pozostałe mogły wnioskować o pomoc z tytułu kosztów zakupu gazu ziemnego.

Co do zasady, kwota wsparcia, która jest obecnie obliczana przez operatora programu, będzie zależeć od wysokości kosztów kwalifikowanych poniesionych przez przedsiębiorcę od lutego do grudnia 2020 roku. I są to koszty zakupu gazu i energii wynikające ze wzrostu cen, wyższego niż o 50% względem średniej z 2021 roku. W programie są dwa maksymalne limity pomocy, uzależnione od sytuacji finansowej przedsiębiorcy. Jest to limit podstawowy, który wynosi 50% kosztów kwalifikowanych i jest to maksymalnie 4 mln euro na grupę kapitałową. Limit zwiększony, do którego uprawnione są firmy, które odnotowały spadek wskaźnika EBITDA o co najmniej 40% między rokiem 2021 a 2022 lub między drugim półroczem 2021 roku a drugim półroczem 2022 roku. Zwiększony limit będzie dotyczył również tych firm, które w obu tych okresach odnotowały ujemny wskaźnik EBITDA. Kwota wsparcia w zwiększonym limicie może wynieść do 80% kosztów kwalifikowanych, a jeśli chodzi o kwotę, to jest to kwota do 50 mln euro, również na grupę kapitałową. Wypłata środków w ramach tego programu powinna nastąpić w ciągu 38 dni od daty uruchomienia naboru, czyli termin ten powinien… Wypada mniej więcej 20 marca.

Teraz pozwolę sobie jeszcze oddać głos operatorowi programu, jeśli pan przewodniczący pozwoli.

Przewodniczący poseł Wiesław Buż (Lewica):

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę, pan Rafał Kręcisz. Proszę mikrofon włączyć.

Doradca w Departamencie Transformacji Energetyki NFOŚiGW Rafał Kręcisz:

Chciałbym podać kilka danych liczbowych.

Jeśli chodzi o nabór, to, jak pani dyrektor Tryka powiedziała, skończył się 22 lutego. Wpłynęły 234 aplikacje, natomiast 7 wniosków to były duplikaty, ponieważ wnioskodawcy mieli prawo w trakcie trwania naboru do aktualizacji wniosku, czyli jeszcze gdzieś tam, powiedzmy, znaleźli jakąś nieścisłość i takich wniosków też złożono 7. Czyli ostatecznie oceniono, czy dokonywano oceny na 227 wnioskach o pomoc na łączą kwotę 3 771 654 802,24 zł. Stan na dzisiaj, na godzinę 10.00, spośród tych 227 wniosków jest 8 ocen negatywnych, 197 ocen pozytywnych, na kwotę 3 414 290 624,80 zł. Jedenaście jeszcze jest ocenianych – to wnioski, które wczoraj i przedwczoraj…do których przyszły poprawki. Pięciu wnioskodawców wycofało wniosek, 6 wnioskodawców nie uzupełniło wniosku, więc to też będą oceny, najprawdopodobniej, negatywne.

Tak, że takie małe podsumowanie, jeśli chodzi o wartość, czyli na koniec dnia powinniśmy być gotowi pod względem zamknięcia oceny. Myślę, że umowy to kwestia dwóch, trzech kolejnych dni roboczych. Tak to planujemy.

Przewodniczący poseł Wiesław Buż (Lewica):

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję. Bardzo proszę, panowie posłowie w pierwszej kolejności, może macie pytania, wystąpienia. Bardzo proszę.

Czekamy na prezesa. Wiemy, że pan prezes jeszcze do nas idzie. Ponoć ma kłopoty w biurze przepustek, a być może…

Ja tymczasem… Może ktoś z państwa udzieli mi odpowiedzi na następujące. Podstawy do składania wniosków, wiemy, ale jakie ewentualnie, oprócz tych… Zużycia energii i pozostałych kosztów, jakie jeszcze inne elementy ewentualnie decydowały o przyjęciu wniosku, jego zakwalifikowaniu i później, powiedzmy, pozytywnym rozstrzygnięciu? Bo przypominam sobie dyskusję, kiedy procedowaliśmy nad przyjęciem ustawy w tej sprawie. Wartości kwot, tam były kwestie zaliczania, jakie to mają być przedsiębiorstwa, wówczas ustawodawca… Proponując projekt ustawy państwo tego nie wskazali, tam była… Uzależniony praktycznie jeden warunek, podstawowy – to PKD. Ale tego też nie… W okresie procedowania i później, nie dowiedzieliśmy się. Dopiero później została przedstawiona lista numerów PKD. Może pani… W tym temacie troszeczkę tytułem rozjaśnienia. Bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Innowacji i Polityki Przemysłowej MRiT Marlena Tryka:

Tak, oczywiście. Dobrze, pozwolę sobie zacząć.

Rzeczywiście na etapie procedowania ustawy nie został wskazany dokładnie zakres podmiotów, które mogą zostać objęte wsparciem. Warunki, które umożliwiają składanie wniosków, zostały opisane w programie, natomiast program został przygotowany w oparciu o dotychczasowe ramy pomocy w kontekście inwazji Rosji na Ukrainę. I generalnie nasz program jest spójny z tymi wytycznymi. W tych wytycznych zostały… W ramach jednego z elementów tych wytycznych zostały wskazane kody PKD, które określone zostały jako szczególnie narażone na ryzyko ucieczki emisji i te kody PKD, w których znajduje się hutnictwo, ceramika, szklarstwo, zostały wymienione właśnie w części 17 programu. Poza tym, że przedsiębiorca musi prowadzić działalność, co w rozumieniu naszego programu znaczy, że 50% jego przychodów lub wartości produkcji, która również jest rozumiana jako wartość przychodów ze sprzedaży określonych produktów, wynosi 50%. 50% pochodzi właśnie z produkcji w tych konkretnych kodach PKD, to oczywiście… Z racji tego, że jest to program kierowany do przedsiębiorstw energochłonnych, kolejnym ważnym warunkiem jest to, że po prostu przedsiębiorstwa musiały wykazać 3% wartości produkcji jako ten element kwalifikujący… Kosztów energii w wartości produkcji, jako ten element kwalifikujący do wejścia do programu.

Przewodniczący poseł Wiesław Buż (Lewica):

Dziękuję bardzo.

Panowie posłowie?

Poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Jeśli można?

Też mam zapytanie, dotyczące samego programu. Zakładam, że to może nie dotyczyć tej grupy, o którą chcę zapytać, ale to w związku z zapytaniami, które otrzymałem – zgłoszono się do mojego biura poselskiego. Dlatego, że jeżeli chodzi o ten program, mamy tutaj na myśli przemysł energochłonny i przedsiębiorstwa, które najbardziej miały ucierpieć z powodu wzrostu cen gazu ziemnego i energii elektrycznej, natomiast pytanie, czy państwo mieli też zgłoszenia, czy też analizowali przypadki dotyczące przewoźników samochodowych. A konkretnie, czego dotyczy sprawa – otóż na chwilę obecną w Polsce funkcjonuje, niewielki, póki co, ale mimo wszystko, sektor transportu drogowego pojazdów, które napędzane są po prostu gazem. I są to często firmy, które posiadają auta leasingowane – które jeszcze niedawno zdecydowały się na to, żeby przejść po prostu na ten sposób… Czyli nie diesel, tak? Auto, które jest napędzane gazem. Zdecydowały się na to w ciągu ostatnich kilku lat, w zasadzie biorąc też pod uwagę między innymi, co nie musiało być istotnym czynnikiem, ale zapewne też, kwestie ekologiczne i kwestie związane z kosztami użytkowania. Po wybuchu kryzysu energetycznego, kiedy okazało się, że ceny gazu poszły gwałtownie do góry na światowych rynkach, okazało się jednak, że ci przewoźnicy, którzy zostali przy dieslu, nie mieli takich problemów, jak ci, którzy korzystali z pojazdów napędzanych gazem, kiedy okazało się, że ceny gwałtownie poszły w górę.

I też pytanie, czy państwo mieli jakieś tego typu sygnały, dotyczące tej, wąskiej, póki co, mimo wszystko, grupy funkcjonującej w Polsce, ale też, jeżeli chodzi o skutki wzrostu cen gazu dla nich bardzo znaczące, bo, jak mi powiedziano, „no, chcieliśmy być ekologiczni, wzięliśmy nowe auta w leasing, miały być tanie, miało być ekologicznie, okazało się, że było trzeba zostać przy dieslach, bo nie dostalibyśmy tak bardzo, w dużym skrócie, po kieszeni”.

Przewodniczący poseł Wiesław Buż (Lewica):

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę.

Poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Zakładam, że oni się nie wpisują w definicję przedsiębiorstwa energochłonnego i tutaj trudno mówić o produkcji jako takiej, natomiast z ich punktu widzenia, funkcjonowania, mam na myśli przewoźników samochodowych, koszt zakupu paliwa, jakie ono by nie było, do wykonywania pracy ma olbrzymie znaczenie.

Dyrektor Departamentu Innowacji i Polityki Przemysłowej MRiT Marlena Tryka:

Tak, oczywiście.

W ramach procesu prekonsultacji, które prowadziliśmy, otrzymaliśmy bardzo dużo zgłoszeń od różnych rodzajów działalności, w tym właśnie też działalności usługowej. Niemniej jednak, z racji konstrukcji tego programu, który został skierowany głównie do firm produkcyjnych, w ramach określonych kodów PKD, tutaj, niestety, założenia tego programu po prostu uniemożliwiły wystartowanie z wnioskiem przez tego typu firmy, transportowe.

Przewodniczący poseł Wiesław Buż (Lewica):

Dziękuję bardzo.

Może jeszcze ja pociągnę ten wątek. Jak np. możliwe było, że taka firma, jak Zakłady Porcelany Elektrotechnicznej w Boguchwale koło Rzeszowa, należąca do sektora energochłonnego, przemysłu ceramicznego, jako jedyna firma w Polsce będąca producentem izolatorów oraz osłon ceramicznych wysokiego napięcia, niezbędnych do funkcjonowania krajowej energetyki siłowej… Produkcja tego zakładu ma znaczenie strategiczne dla gospodarki ze względu na utrzymywanie infrastruktury krytycznej Polskich Sieci Elektroenergetycznych SA itd. Skierowali do mnie takie pismo, jako że to jest mój okręg, to mieli pewną bliskość współpracy i współdziałania. Ja w tej sprawie zgłaszałem interpelację, ona została… Odpowiedź była taka nijaka, że po prostu było to trudne do zrealizowania itd. To jest zakład, który został pominięty w PKD, nie nadano mu PKD 23.43. Z, przydzielonego właśnie dla ZAPEL SA w Boguchwale, nie został on uwzględniony.

Dla nas jest to bardzo… Dla nich szczególnie, niezrozumiałe. To jest zakład wysoko energochłonny i produkujący to, co jest niezbędne do przekazu przede wszystkim energii. Czy to jest pomyłka? Czy to niedopatrzenie? Podobna firma niemiecka otrzymała takie PKD, oczywiście na terenie swojego kraju i z takiej pomocy korzysta. Jest to jeden z… Firma, jedna z nielicznych w Europie, konkurująca na tym rynku – bo firmy produkują na rynek europejski i światowy. I dla mnie… Jest to firma zatrudniająca ponad 530 osób, jest w bardzo krytycznej sytuacji ekonomicznej i myślałem, że… Byłem przekonany, że taka firma, bądź takie firmy, w pierwszej kolejności powinny być i uznane i zaliczone. Odpowiedź była taka, chociażby wynikająca z mojego zapytania, interpelacji, że jest to już po terminie, że po czasie, że ewentualnie będzie uwzględniona w kolejnych, nie wiem, powiedzmy, transzach, czy ewentualnie elementach pomocowych, jeśli się one pojawią, bo nie jest wykluczone, że się pojawią. Znaczy, nie jest pewne, że się takowe pojawią. W związku z tym, przekażę to pismo, skierowane do mnie, do państwa wiedzy. Ewentualnie, czy jest szansa, żeby tej firmie jeszcze pomóc w ramach tego programu, skoro, jak pani mówiła wcześniej, te projekty praktycznie w tych dniach… Zostało jakby zakończone ich rozpatrywanie i jeszcze słyszę, możliwe są odwołania i ewentualnie do rozpatrzenia wnioski, które spłyną w tym uzupełniającym terminie, można powiedzieć. Czyli szanse są? Państwo nie zamknęli takiej możliwości, żeby ewentualnie te firmy zaliczyć? Chyba że jest to związane, nie wiem, z Komisją Europejską, z zaliczeniem… Z wpisaniem tego PKD, bo to jest… Mówię, czy nieporozumienie, czy zaniedbanie, czy po prostu państwo nie wiedzieli, że taka firma jest w Polsce i produkuje tak ważną sprawę właśnie dla sektora energetycznego. Bardzo prosiłbym o informacje w tej sprawie. Jeśli można, to bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Innowacji i Polityki Przemysłowej MRiT Marlena Tryka:

Oczywiście, panie przewodniczący.

Postaram się wyjaśnić tę sprawę. Oczywiście, informacje ze strony tej firmy, o której pan wspomniał, dotarły do ministerstwa rozwoju, odbyliśmy również spotkanie z tą firmą. Jeśli chodzi o możliwość składania wniosku w ramach tego programu, to niestety, jest to już niemożliwe, bo zgodnie ze wszystkimi zasadami, które zostały określone w programie, a także w związku z procesem notyfikacji oraz otrzymaną już przez Polskę decyzją Komisji Europejskiej, pozwalającej tak naprawdę na wypłatę środków z tego programu, dodatkowy nabór w ramach tego programu nie jest możliwy, ten etap składania wniosków przez przedsiębiorstwa zakończył się tak naprawdę w dniu 22 lutego, a teraz trwają czynności związane z oceną wniosków, czyli tutaj już przestrzeń na składanie wniosków została zamknięta, niemniej jednak rzeczywiście, ten wskazany kod PKD nie znajduje się na liście kodów PKD i PRODCOM, które zostały przez Polskę notyfikowane Komisji Europejskiej. Ta lista kodów PKD i PRODCOM, która znalazła się w programie polskim jest również listą kodów PKD i PRODCOM, które zostały wskazane w wytycznych Komisji Europejskiej, właśnie dla branż szczególnie narażonych na ryzyko ucieczki emisji. I niezakwalifikowanie tego konkretnego PKD wynika po prostu z metodologii, jaka jest przyjęta na potrzeby oszacowania tych branż, sektorów tak naprawdę, które są narażone na ryzyko ucieczki emisji – które w tym konkretnym przypadku szacowane są w oparciu o iloczyn dwóch wskaźników. Pierwszym z nich jest intensywność emisji mierzona w kilogramach dwutlenku węgla na wartość dodaną branży w euro, wskaźnik ten jest także przybliżonym wskaźnikiem energochłonności. Drugim wskaźnikiem, który wydaje się, że ma tutaj zastosowanie, jest intensywność handlu z państwami trzecimi, a więc stosunek wymiany eksport-import do całkowitej wielkości rynku na dany produkt w Europejskim Obszarze Gospodarczym. To jest ta metodologia, która służy temu, żeby po prostu oszacować branże, które są najbardziej narażone na ucieczkę emisji. I w wyniku tak przeprowadzonej metodologii po prostu załącznik w takim kształcie został włączony do wytycznych Komisji Europejskiej, a następnie po prostu przełożony do programu polskiego.

Przewodniczący poseł Wiesław Buż (Lewica):

Czyli mam rozumieć, że samo PKD i wynikająca z tego dziedzina, czy kierunek działalności firmy w ogóle nie został wzięty pod uwagę? Czy te pozostałe czynniki…? Oni

złożyli i w terminie wniosek, i interwencję, że ich nie ma też we właściwym terminie. Otrzymywali… Wiem, że korespondencja była, działała w tej sprawie również pani wojewoda i pewnie też lokalni politycy oraz posłowie. Niby wszystko firma spełniała. Główną sprawą… Te warunki, o których pani mówi również, ale główna sprawa to nieujęcie samego PKD. Czy tego nie można było naprawić? Czy nie można było rozpocząć rozmowy z Komisją Europejską itd? Czy jest zaniedbanie? Z czego to wynika? Bo firma bardzo poważna, mająca określone kłopoty z tego tytułu na rynku teraz, ważna i uznana dla tych firm energetycznych, nawet dostali z ministerstwa oświadczenie, zaliczenie, certyfikat, że są firmą niezbędną do funkcjonowania i wsparcia systemu energetycznego w kraju, w tym trudnym okresie. I brakuje mi tu wyjaśnienia, czy właściwego uzasadnienia, dlaczego tak się stało, skąd to się wzięło. Tutaj może pociągnijmy jeszcze ten temat.

Dyrektor Departamentu Innowacji i Polityki Przemysłowej MRiT Marlena Tryka:

No, tak. Wydaje się, że główną przyczyną, tak, jak powiedziałam… W ramach procesu prekonsultacji poza tą firmą wpłynęło bardzo dużo wniosków o ujęcie w tym programie. Natomiast jeśli chodzi tutaj o ten program polski, to głównym naszym… Osią, o którą został oparty ten program, jest właśnie ta lista kodów PKD, wskazana w wytycznych Komisji Europejskiej. I ta lista kodów PKD, która jest wskazana w wytycznych Komisji Europejskiej jest tożsama z listą kodów, która jest w naszym programie. My nie usunęliśmy żadnych kodów PKD, które Komisja oszacowała jako szczególnie narażone właśnie na to ryzyko utraty konkurencyjności w związku z ucieczką emisji ani też nie zostały tutaj żadne inne kody PKD wskazane, z uwagi właśnie na przyjętą koncepcję, żeby w pierwszej kolejności wsparciem zostały objęte te branże, które właśnie są narażone na to, wspomniane przeze mnie już, ryzyko ucieczki emisji i utraty konkurencyjności w związku z tym.

Przewodniczący poseł Wiesław Buż (Lewica):

Wobec tego, realizując te, bądź podobne projekty… Bo ten projekt zakładał realizację na kilka lat, bo jak pamiętam dobrze, już nie wchodząc w szczegóły… Łącznie z tym, że kwoty pomocy były przyjęte, chyba bodajże jest do 2024 roku. Czy w tym następnym okresie jest szansa, że coś się zmieni na korzyść tego typu firm, czy tej firmy dokładnie? W latach następnych?

Dyrektor Departamentu Innowacji i Polityki Przemysłowej MRiT Marlena Tryka:

Tak. Ten program, o którym dzisiaj rozmawiamy, on dotyczy kosztów, które zostały poniesione w roku 2022. Ustawa z 29 września 2022 roku przewiduje możliwość tworzenia tożsamych programów pomocowych również w latach 2023 i 2024, więc tutaj, myśląc i analizując sytuację przedsiębiorstw właśnie w bieżącym roku i prowadząc analizy dotyczące ewentualnego uruchomienia kolejnych programów, bierzemy pod uwagę wszystkie wnioski, które wpływały do Ministerstwa, a także analizy, które przeprowadzamy we własnym zakresie, więc, odpowiadając na pytanie – tak, wydaje się, że kolejne programy nie będą prostym powieleniem obowiązującego dziś programu, tylko będą zakładały inne parametry, które pozwolą kwalifikować się innej grupie przedsiębiorstw. Jaka to będzie grupa przedsiębiorstw, na ten moment, z uwagi na prowadzone analizy nie jesteśmy w stanie jeszcze tego powiedzieć.

Przewodniczący poseł Wiesław Buż (Lewica):

Dziękuję bardzo.

Poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Można?

Przewodniczący poseł Wiesław Buż (Lewica):

Proszę bardzo, pan poseł.

Poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Dziękuję.

Proszę państwa, bo też troszeczkę… Może przychodząc w sukurs pani. Nie pamiętam, czy nad projektem tejże ustawy pracowaliśmy na posiedzeniu Komisji Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych, czy na Komisji Gospodarki. Jestem… Pracuję w obu tych

Komisjach, próbowałem teraz do tego dotrzeć. I panie pośle, tylko taka jedna uwaga – pamiętam, że… No, mówię, nie jestem w stanie dotrzeć, kiedy dokładnie było to posiedzenie, ale faktycznie była dyskusja na temat tego, jakiego rodzaju przedsiębiorstwa będą mogły z tego skorzystać. I jeżeli uda mi się dotrzeć do tego stenogramu, pozwolę sobie też to panom przedstawić, bo pamiętam, że wtedy była informacja, tak, jak pani wspomniała, to dotyczy głównie dużych podmiotów, które niejako nie konkurują z firmami funkcjonującymi na rynku polskim, tylko bardziej z tymi, które konkurują z tymi firmami na rynku zagranicznym. I tam też padały głosy dotyczące możliwości poszerzenia katalogu firm, do których będzie to skierowane, natomiast ze strony ministerstwa, pamiętam, to wyjaśnienie było dość jasne. Nie oczekiwałbym też, że pani nam powie, kiedy będzie coś przyjęte, skoro jest to zadanie w zasadzie Sejmu i ustawodawców, czyli stworzenie rozwiązań prawnych, które będą obejmowały taką albo inną… Katalog podmiotów, które będą mogły z danego rozwiązania skorzystać, a także wskazania tego budżetu. Niemniej serdecznie dziękuję za próbę odpowiedzi.

Przewodniczący poseł Wiesław Buż (Lewica):

Dziękuję bardzo.

Wcale nie mam złych intencji, bo pamiętam tę komisję, to była chyba łączona komisja i dyskutowaliśmy… Dość burzliwa była to komisja, wiem, że przedstawiciele właśnie tego sektora energochłonnego też się wypowiadali i wiem, domagaliśmy się wprost, żeby już przy procedowaniu projektu ustawy… Wówczas, na tym etapie, domagaliśmy się, żeby były pokazane te numery PKD, bo nie wiedzieliśmy tak naprawdę do kogo jest ta pomoc skierowana. Chcieliśmy pełnej transparentności na tamtym wówczas etapie. Pamiętam, pan minister był mocno zaangażowany w odpowiedź i takiej odpowiedzi nie usłyszeliśmy. Mówił, że na tym etapie jeszcze jest to niemożliwe, dlatego, że właśnie z Komisją Europejską są w kontakcie, pracują i to pojawi się w późniejszym etapie. Pamiętam, na sali było dużo przedsiębiorców, różnych branż i byli tam transportowcy, i różne inne organizacje, mocno reprezentowane. I wówczas to oni bardziej domagali się wpisania ich do tego procesu, czy oni też mogą skorzystać. Pamiętam może nieszczegółowo dyskusję, ale cały jej obraz, oni bardzo aktywnie domagali się odpowiednich zapisów. Wówczas wprost usłyszeliśmy, że na tamtym etapie nie jest to jeszcze możliwe.

Tylko dlatego pilnuję tego tematu, bo oczekiwałem, że dzisiaj być może będziemy też mieć informację na podkomisji stałej odnośnie już przyznanych, czy rozpatrzonych na tym etapie środków pomocowych i do kogo zostały skierowane, za 2022 rok. Rozumiem z informacji, którą pani przedstawiła, jest to jeszcze za wcześnie, bo praktycznie zamknęliście etap rozpatrywania, czy zamykacie ten temat rozpatrywania aplikacji, wniosków. I to będzie możliwe pewnie za jakieś… Tak jak pani mówiła, za jakiś miesiąc dopiero. Być może na jednej z kolejnych podkomisji stałej…być może wrócimy do tematu, ale ze szczegółowym zapytaniem, żeby była informacja, jakie firmy, jakie otrzymały tę pomoc, w jakich wartościach. To musi być transparentne, gdyż na tamtym etapie tworzenia prawa, wówczas bardzo mocno przedsiębiorcy o to szczególnie pytali, chcieli, żeby to było transparentne i skierowane do jak najszerszej liczby podmiotów. Rozumiem, że ten program nie mógł być skierowany wszędzie, bo opis tego mamy już teraz, ale zakład, który przedstawia tego typu… Uważam, że to jest ogromne niedopatrzenie i zakład został w tym projekcie pominięty i pewnie bardzo mocno pokrzywdzony. Tym bardziej, że z tego, co analizowali, już sam program… Spełniają wszystkie wymogi. I to trzeba byłoby jeszcze wyjaśnić albo zadbać o to, żeby w tym kolejnym etapie procedowania ta firma uzyskała pomoc, bądź podobne firmy uzyskały pomoc, bo ja nie jestem… Tym bardziej, że jest to dla mnie niezrozumiałe, że firma niemiecka, produkująca po prostu to samo, dosłownie, ma takie PKD i tę pomoc otrzymuje. Jak polski przedsiębiorca ma konkurować z firmą zachodnią z innego kraju, praktycznie walczą o te same rynki. Tak można powiedzieć. Jest w niekorzystnej sytuacji i to jest wielka niesprawiedliwość. Tyle z mojej strony, wiem, że tego nie rozstrzygniemy dzisiaj, ale chciałem na to zwrócić uwagę, żeby ze strony ministerstwa i stosownych instytucji o tym nie zapomnieć, bo będziemy jeszcze pytać w tej sprawie.

Proszę bardzo, jeszcze doszedł… Doszli panowie posłowie. Może macie jakieś pytania? Bardzo proszę.

Może ktoś z państwa obecnych gości, bardzo proszę. Proszę bardzo, tak pomieszamy trochę dyskusję, bo nie będziemy tutaj wartościować.

Bardzo proszę. Proszę się przedstawić i…

Dyrektor generalny Stowarzyszenia Papierników Polskich Janusz Turski:

Dziękuję bardzo. Janusz Turski, Stowarzyszenie Papierników Polskich, dyrektor generalny.

Chciałbym przede wszystkim przekazać satysfakcję branż energochłonnych, ponieważ nasz branża również jest w szeregu tych organizacji, która jest reprezentowana przez Forum Odbiorców Energii Elektrycznej i Gazu, które funkcjonuje i pewno większości z państwa jest znane ze swojej aktywności na arenie publicznej przy Izbie Energetyki Przemysłowej i Odbiorców Energii, tutaj, w Warszawie.

Nasza branża, papiernicza, jest jedną z klasycznych branż, która ma wszelkiego typu atrybuty, ale i także dolegliwości związane z funkcjonowaniem firm energochłonnych, w kraju, przy miksie, jaki mamy. Również spełnia te kryteria, w sensie formalnym, PKD i także, w sposób klasyczny, jakby reprezentuje ten sektor, te podmioty, które spełniają łącznie to kryterium intensywności energetycznej i trade intensity, więc jakby również jesteśmy zaliczeni do tych sektorów, na tej, nie wiem, zaszczytnej pewno nie, ale na tej liście boleści sektorów narażonych na ucieczkę inwestycji poza granice systemu wspólnotowego handlu emisjami, prawda. I jesteśmy przerażeni tym, co przynosi kolejne tsunami legislacyjne, chociażby ten projekt podatku węglowego itd, nie chcę się rozwodzić.

Sprawdziliśmy, na razie nie mogę jeszcze powiedzieć, ponieważ ten nasz wewnętrzny przegląd nie jest zamknięty, czy i które firmy złożyły swoje wnioski, odpowiednio z procedurą. Mamy w zasadzie 10 podmiotów, połowa z nich funkcjonuje w segmencie tissue, czyli producentów bibułek i całej konfekcji związanej z sanitarnymi, powiedzmy higienicznymi historiami, nawet z papierem toaletowym. One nie mają własnych instalacji do produkcji energii i ciepła, potrzebują w procesie technologicznym jej dość dużo. Pozostała piątka, w której mieszczą się trzy lwy – to są te zakłady, w Kwidzynie, Ostrołęce i Świeciu, które nazywamy zakładami o zintegrowanej produkcji, czyli kupują surowiec drzewny lub pozyskują makulaturę jako surowiec wtórny, rozwłókniają i jednocześnie produkują masy celulozowe, ale także wyroby z papieru. Dalej, producenci, kolejnego etapu w łańcuchu, to są producenci tektury falistej i opakowań, papier i tektura. I oni… Z tego, co mam informację na dzisiaj, ale warunkuję tym, proszę to wziąć tylko jako sygnał… Nas informują, że tylko jeden z zakładów do tej pory skorzystał z tej pomocy. Nie chcę na razie wymieniać, który, więc troszeczkę zaczynamy mieć wątpliwości, co do skuteczności tego instrumentu i tego mechanizmu. Z zadowoleniem przyjmujemy, że to nie był ostatni rok, ten 2022, pamiętamy o tym. Nie chcę tu robić jakichkolwiek wyrzutów, bo, jak mówię, jesteśmy wdzięczni za to, że problem zauważono i że te działania resortu… Zresztą od wielu lat meldowaliśmy o swoich sytuacjach, problemach i wyzwaniach w ramach posiedzeń organizowanych jeszcze przez wicepremier i minister Jadwigę Emilewicz. Był taki międzyresortowy zespół ds. przemysłów energochłonnych, on tam pewno jeszcze jest, inny – gospodarki obiegu zamkniętego, tak, że wszędzie jesteśmy aktywni. I nie mam tutaj powodu, żeby, że tak powiem narzekać i utyskiwać.

Ale wydaje się, że trzeba się zastanowić, czy można skuteczniej objąć pomocą dedykowaną tych adresatów, którzy, że tak powiem, bez pytań dodatkowych powinni zostać objęci. Nasze zakłady również konkurują nie tylko w kraju, ale kilka z nich to są przedsiębiorstwa zarejestrowane w Polsce, z polskimi menadżerami, ale funkcjonujące w ramach struktur korporacji, prawda? I oni też konfrontują się, po prostu po ludzku, troszeczkę działa to na emocje nawet, jeżeli się dowiadują w korpo, że tamten już otrzymuje pomoc w tym kraju, gdzie…o podobnej strukturze, o podobnym potencjale, gdzie zakład realizuje swoje interesy i podaż na rynek europejski, ale poza granice ETS, a nawet jeszcze dalej, na inne kontynenty – uzyskuje wsparcie, a tutaj nie. I troszeczkę mamy frustrację.

Powiem jeszcze jedną, tylko taką techniczną rzecz. Ten program dość późno wszedł, my poganialiśmy, nie musieliśmy, bo jeżeli beneficjenci czują, że tak powiem, że mogą mieć zwrot, to nie trzeba ich specjalnie mobilizować. Ale żeby zbierać faktury itd, papiery i to wszystko było potem jeszcze na oświadczenia, żeby ten grudzień jakby tak docisnąć kolanem. To być może ci, którzy nie dostali – to weryfikujemy – popełnili jakieś błędy. Potknęli się, ścigając się z czasem. To też powinna być okoliczność, która być może powinna skłonić do przedłużenia etapu weryfikowania. Nie wiem, czy niektórzy się spóźnili z wnioskami… Opowiemy państwu o tym, prawdopodobnie będziemy się mogli dowiedzieć.

Tyle z mojej strony. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Wiesław Buż (Lewica):

Bardzo dziękuję.

Jest to też ważna informacja i potwierdzająca jakby to, o czym mówiłem. W innej trochę branży, ale też związane z tematem.

Czy ktoś z państwa chciał jeszcze zabrać głos? Bardzo proszę.

Proszę bardzo.

Główny specjalista w Biurze Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców Jędrzej Jabłoński:

Jędrzej Jabłoński, Biuro Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców.

Chciałem zadać ogólne pytanie. Czy państwo dysponują informacjami, czy są w stanie może podać informacje, dotyczące struktury podmiotów, które złożyły wnioski, ze względu na ich wielkość?

Dziękuję.

Doradca w Departamencie Transformacji Energetyki NFOŚiGW Rafał Kręcisz:

Tak. Tutaj pan prezes Artur Michalski ma świeże informacje. Poda.

Przewodniczący poseł Wiesław Buż (Lewica):

Witamy panie prezesie i bardzo proszę o zabranie głosu.

Zastępca prezesa zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Artur Michalski:

Dzień dobry. Bardzo przepraszam za spóźnienie, były kłopoty z przepustką.

Panie przewodniczący, szanowni państwo, według wielkości wnioskodawców mamy, od najmniejszego: mikroprzedsiębiorstwa – 2, małe przedsiębiorstwa – 15, średnich przedsiębiorstw – 66 i dużych przedsiębiorstw – 151, wniosków złożonych według wielkości przedsiębiorców.

Jeszcze, korzystając z okazji, powiem tylko dwa słowa, bo chciałem powiedzieć przy okazji mowy o przemyśle energochłonnym. Mamy szereg programów pomocowych, głównie ze środków krajowych, ale nie tylko, gdzie… Właśnie dla przemysłu energochłonnego mamy również programy, które wspierają modernizację tego przemysłu, czyli pójście w kierunku jak najmniejszego zużycia właśnie energii, nośników energii, czy w ogóle surowców. Czyli mamy takie programy, które służą temu, żeby jak najmniej tej energii zużywać. I tu właśnie, w tym momencie, zachęcałbym, chociaż audytorium może nie jest za duże, ale warto pamiętać o tym, że NFOŚiGW od tych trzydziestu paru lat już wspiera takie przedsięwzięcia i naprawdę dosyć dużo zostało tego zrobione, tych różnych przedsięwzięć. Właśnie po to, żeby jak najmniej zużywać energii, jak najlepiej wykorzystywać energię i jak najlepiej, powiedzmy, korzystać ze źródeł również odnawialnych, gdzie tam, powiedzmy, można docelowo liczyć na to, że to będzie energia tańsza, czy nawet darmowa.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Wiesław Buż (Lewica):

Dziękuję.

Sądzę, że ta informacja dociera do przedsiębiorców i do…chociażby i za pośrednictwem Biura Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców, również. To jest bardzo ważna

informacja i trzeba to ewentualnie wyciągać, troszkę czasami może ciągnąć za uszy tych przedsiębiorców, którzy mogą skorzystać, a z jakichś przyczyn nie korzystają.

Proszę, pan prezes jeszcze.

Dyrektor generalny Stowarzyszenia Papierników Polskich Janusz Turski:

Dziękuję bardzo.

Chciałem jeszcze tutaj dodać, ze bardzo się cieszę z tego głosu pana prezesa. Wczoraj właśnie rozmawialiśmy na forum, które było podczas spotkania organizowanego przez Krajową Izbę Gospodarczą, przez Komitet ds. Polityki Klimatycznej i Energii, również o tym i tam pojawiały się sygnały ze strony kilku przedstawicieli przemysłu, między innymi głos prezesa Izby Energetyki Przemysłowej, pana Henryka Kalisia, a także mój, że patrzymy na to i chcielibyśmy spełnić kryteria, które wiązane byłyby z pojawieniem się możliwości inwestycji w linię bezpośrednią. Otóż, trzy z naszych zakładów, Świecie, Mondi, Kwidzyn, inwestując, zamiast w produkcję i jakość, poprawę papieru i tektury falistej…inwestowały w potężną mocy, zainstalowaną na produkcję energetyczną i ciepła… I chętnie, że tak powiem, wykorzystałyby to, że mogą spalać biomasę pochodzenia leśnego, to jest kora, prawda, ścinki, itd, to wszystko, co spełnia kryteria zrównoważonego wykorzystania biomasy pochodzenia leśnego i te ilości energii… Akurat branża papiernicza z natury jest jednym z wiodących sektorów przemysłowych, który ma udział w miksie OZE dość korzystny. No, można byłoby robić te kontrakty PPA, gdyby to zaczęło działać, ale póki co ciągle mamy clash pomiędzy szczeblami resortów. Na przykład Ministerstwo Rozwoju i Technologii czuje problem i mamy support, ale jednocześnie kontestuje to Minister Klimatu i Środowiska, ponieważ tam zderzają się interesy wytwórców z pionem energetyki zawodowej. Im niespieszno do ponoszenia dodatkowych kosztów w infrastrukturę, w sieci itd, więc chętnie to śledzimy i że tak powiem, łapiemy te instrumenty i mechanizmy, jeżeli one dają się ujarzmić i z pożytkiem wykorzystać.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Wiesław Buż (Lewica):

Bardzo dziękuję.

Nie wiem, czy ktoś z państwa chciałby jeszcze zabrać głos. Jeśli nie, to zamykam dyskusję.

Szanowni państwo, dzisiaj nie przyjmiemy tutaj żadnych rozstrzygnięć ani wniosków. Wniosek jest taki, że na pewno będziemy monitorować i będziemy… Jeszcze pewnie powtórzymy to zagadnienie w stosownym czasie, tak żeby zwrócić uwagę, czy jest ta zmiana, czy do projektów, do programów mogą dopisać się, czy przystąpić nowe podmioty, inne podmioty i ewentualnie będziemy pytać o praktyczne wartości przekazanej pomocy dla przedsiębiorców. Sądzę, że jest to ważny i dobry program dla ich dalszego funkcjonowania i także rozwoju. Jako podkomisja tego nie odpuścimy, w sensie jakiegoś… Nie zlekceważymy, może tak, tylko będziemy pytać o realizację tego programu, jego prawidłowość, jego dostępność i na ile jest on pomocny w tym trudnym energetycznym okresie właśnie dla polskiej przedsiębiorczości, dla polskich przedsiębiorców, a szczególnie tych, którzy są narażeni na największy pobór energii, w sektorze energochłonnym. Sądzę, że sytuacja tak szybko się nie zmieni, że ta pomoc będzie konieczna w dłuższym etapie. Być może pojawi się proces przedłużenia tego projektu, ale to już pewnie będzie wynikać i zależeć od bieżącej sytuacji gospodarczej na rynku polskim i międzynarodowym.

Skoro tak, to zamykam posiedzenie. Dziękuję państwu za przybycie, dziękuję za to, że poświęcili państwo czas. Do następnego posiedzenia. Dziękuję państwu bardzo.